

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014

Kotieläintukikoulutukset 29.1.2015, 6.2.2015 ja 10.2.2015

Mikko Jaakkola
Varsinais-Suomen ELY-keskus

Tarkoitus ja soveltaminen

- Nitraattidirektiivin (91/676/ ETY) toimeenpano
- Asetuksen tavoitteena on ehkäistä ja vähentää lannan sekä tässä asetuksessa tarkoitettujen muiden lannoitteiden käytöstä, varastoinnista ja käsittelystä sekä eläintuotannosta aiheutuvia päästöjä pintavesiin, pohjavesiin, maaperään ja ilmaan.
- Asetusta sovelletaan maa- ja puutarhatalouden harjoittamisessa koko maassa (ei sovelleta viherrakentamiseen).
- Asetusta sovelletaan lannan ja lannoitevalmisteiden, ei kuitenkaan kalkitusaineiden, käyttöön, varastointiin ja levittämiseen
- Lisäksi asetusta sovelletaan muihin maatilalla syntyviin lannoitteena sellaisenaan tai käsiteltyinä käytettäviin orgaanisiin sivujakeisiin (esim. säilörehun puristenesteet).

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

- Asetus tulee voimaan 1.4.2015.
- Osa vaatimuksista tulee voimaan vasta 1.1.2016.
- Rakennelmien sijoittamista, lantaloiden vähimmäistilavuuksia ja varastointitilojen kattamista koskevia säännöksiä sovelletaan 1.4.2015 jälkeen vireille tuleviin uusiin rakentamishankkeisiin.

Rakennelmien sijoittaminen

- **Uusia** lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitiloja, tuotantoeläinten jaloittelualueita ja ulkotarhojen ruokinta- ja juottopaikkoja ei saa sijoittaa:
 - 1) pohjavesialueelle, jollei maaperäselvitysten perusteella osoiteta, että tällaiselle alueelle sijoittaminen ei aiheuta pohjavesien pilaantumista tai sen vaaraa.
 - 2) tulvanalaiselle alueelle (tulva 1 krt/20 v).
 - 3) alle 50 metrin etäisyydelle vesistöstä, talousvesikäytössä olevasta kaivosta tai lähteestä.
 - 4) alle 25 metrin etäisyydelle norosta tai valtaojasta.

Lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointi

- Lannan varastointitilan tulee riittää vähintään 12 kuukauden aikana kertyvälle lannalle. Tilavuudessa voidaan huomioida yhteislantalat, kuivikepohjat, laitumelle jäävä lanta ja lannan luovutus hyödynnettäväksi tai varastoitavaksi.
- Jos varastoitavaa lantaa enintään 25 m³/v varastoksi riittää peitetty tai katettu tiivis siirtolava tai vastaava.
- Myös tilalla, joka ottaa vastaan ja varastoi lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita, tulee olla varastotila, joka mitoitetaan vuosittain vastaanotettavan määrän mukaan.

Uusien lantaloiden vähimmäistilavuudet

Taulukkoarvojen lisäksi
huomioidaan:

- Sadevesi
- Kelluva kate
- Säiliöön johdettavat nesteet (pl. pesuvedet)
- Lannan prosessointi

ELÄIN	LIETE- LANTA	KUIVIKELAN- TA, KUIVIKEPOH- JA-LANTA	KUIVA- LANTA	VIRTSA
Lypsylehmä (8500 kg) ¹	25,5	28,6	15,8	8,7
Hieho	8,5	13,4	6,6	2,9
Emolehmä	19,0	20,4	16,9	1,9
Lihanauta, Sonni	12,1	12,9	10,1	1,7
Lehmävasikka 6-12 kk	7,2	9,7	6,1	1,7
Lehmävasikka < 6 kk	3,6	6,1	3,1	1,1
Sonnivasikka 6-12 kk	9,5	12,1	8,0	2,1
Sonnivasikka < 6 kk	4,7	7,1	4,0	1,3
Lihasisika ^{2,3}	2,4	3,0	1,0	1,6
Emakko ja porsaas ⁴	9,3	10,7	2,2	6,8
Emakko ja porsaas satel- liittisikalassa ⁵	12,7	15,5	3,5	10,4
Joutilas emakko	3,9	4,9	1,6	2,7
Vieroitettu porsas ⁶	1,2	1,6	0,6	0,8
Karju (täysikasvuinen)	4,9	6,1	1,8	3,5
Broileri ²	-	0,015	-	-
Munituskana, Broileriemo	-	0,04	-	-
Kalkkuna ²	-	0,06	-	-
Ankka, Hanhi ²	-	0,04	-	-
Sorsa ²	-	0,025	-	-
Lampaat ja karitsat	-	1,3	-	-
Vuohet ja kilit	-	1,3	-	-
Karitsat ja kilit 3-9 kk ⁷	-	1,3	-	-
Karitsat ja kilit 6-9 kk ⁷	-	0,6	-	-
Hevonen > 150 cm	-	17,0	-	-
Poni 120-150 cm	-	12,0	-	-
Pienponi < 120 cm	-	8,0	-	-
Minkki, Hilleri	-	0,25	-	-
Kettu, Supi	-	0,5	-	-

Pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden ja kuivalannan varastointi aumassa 1/2

- 1) Orgaanista lannoitevalmistetta ja lantaa, joiden kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voidaan varastoida aumassa (vastaanottava tila).
- 2) Kuivalantaa, jonka kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voidaan työteknisen tai hygieenisen syyn niin vaatiessa, varastoida aumassa (tila, jolla kertyy lantaa).
- 3) Kuiva-ainepitoisuudeltaan vähintään 30 %:n kompostin jälkikypsytyks voidaan tehdä aumassa. Jälkikypsytyks on mahdollista ympäri vuoden.
- Varastointi aumassa on kielletty 1.11. – 31.1., pohjavesialueella ja tulvanalaisella alueella sekä jos vesistön pilaantuminen tai sen vaara on olemassa.
- Aumavarastoinnista tulee ilmoittaa 14 vuorokautta ennen varastoinnin aloittamista kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Työteknisessä ja hygieenisessä syyssä ilmoituksen tekee eläintila, jolla lantaa kertyy. Muussa tapauksessa ilmoituksen tekee vastaanottaja.

Lisäksi:

- 4) Kuivalantaa ja orgaanisia lannoitevalmisteita, joiden kuiva-ainepitoisuus on vähintään 30 %, voidaan levitysaikana säilyttää pellolla neljä viikkoa levitystä odottamassa. Ei ilmoitusvelvollisuutta.

Pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden ja kuivalannan varastointi aumassa 2/2

Sijointus

- Kantavalle peltoalueelle, kaltevalla pellolla lähelle yläreunaa.
- Etäisyys vähintään 100 m vesistöstä, valtaojasta tai talousvesikaivosta.
- Etäisyys vähintään 5 m ojasta.

Perustaminen

- Auman pohjalle vähintään 20 cm nestettä sitova kerros (esim. turve).
- Auma on peitettävä tiiviillä peitteellä.
- Auman paikalta on poistettava lumi.
- Alusta on muotoiltava siten, että nesteiden pääsy ympäristöön estyy.
- Yhteen aumaan vähintään 1 ha alalle ja enintään koko lohkolle levitettävä määrä.
- Aumaan varastoitu lannoitevalmiste tai kuivalanta on levitettävä auman perustamisvuonna (viim. 31.10.).
- Samalle paikalle uusi auma kahden välivuoden jälkeen.

Rakenteelliset vaatimukset 1/2

- Lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilojen, lantakourujen ja muiden lannan johtamiseen tarkoitettujen rakenteiden tulee olla vesitiiviitä.
- **Uudet** lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilat tulee kattaa ammoniakkipäästöjen ja hajuhaittojen vähentämiseksi.
- Kompostointi on tehtävä tiivispohjaisella alustalla tai rakenteiden tulee olla muutoin vesitiiviitä **(1.1.2016)**.

Rakenteelliset vaatimukset 2/2

- Lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden siirron, käsittelyn ja varastointitilan tyhjennyksen aikana ei saa päästä nesteitä ympäristöön.
- Kuormaaminen on tehtävä tiivispohjaisella alustalla (1.1.2016).
- Muiden kuin eläinsuojan yhteydessä sijaitsevien jaloittelutarhojen ja ulkotarhojen ruokinta- ja juottopaikkojen tulee olla tiivispohjaisia ja katettuja sekä niille kertyvä lanta on poistettava riittävän usein (1.1.2016).
- Jaloittelualue on hoidettava siten, ettei pinta- ja pohjavesiin aiheudu ravinnepäästöjä.
- Puristeneste on otettava talteen ja varastoitava tiiviissä säiliössä, ellei sitä käsitellä erillisessä puhdistamossa.

Lannoitteiden käyttö 1/2

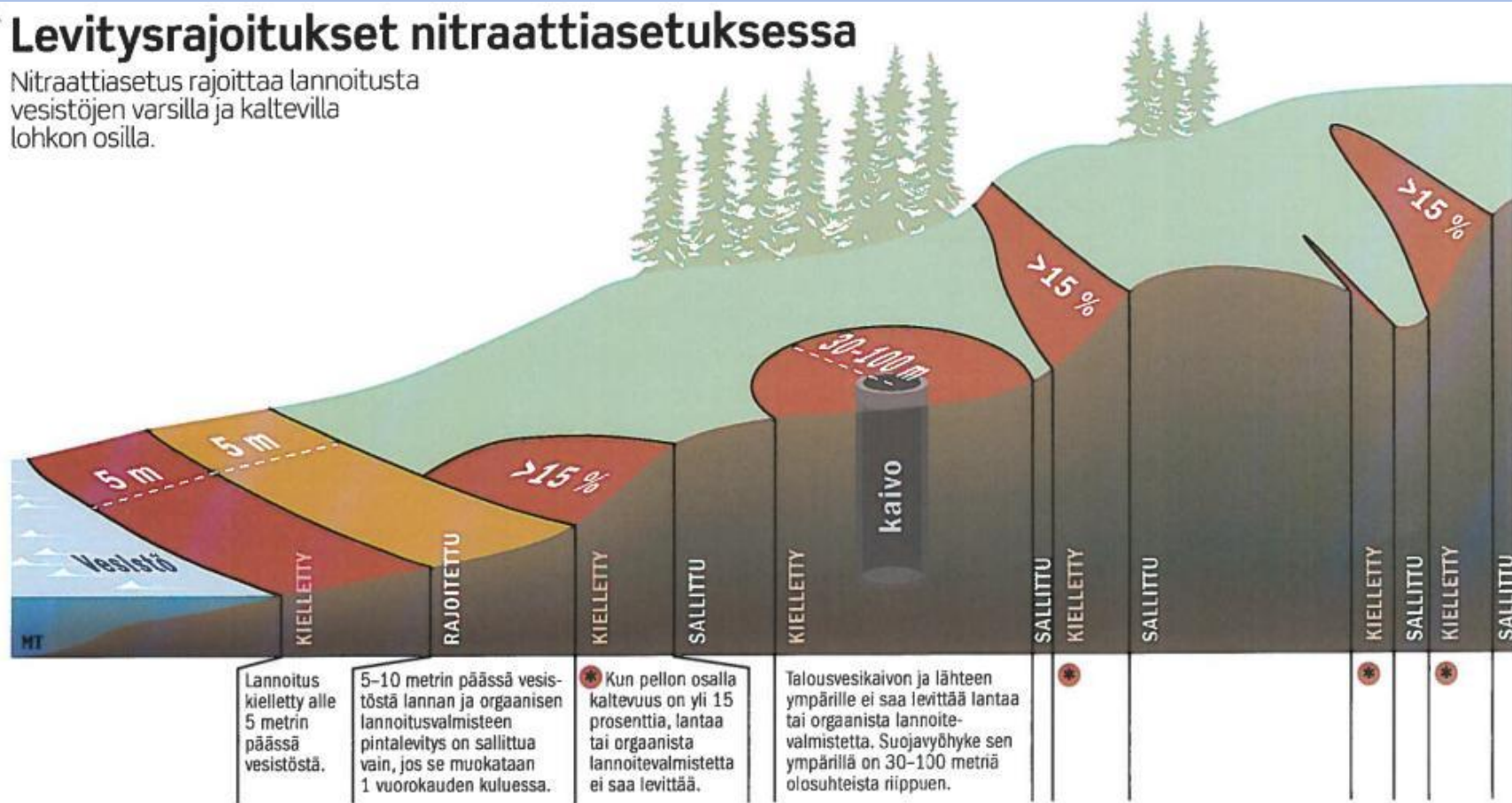
- Lannoitteet levitettävä pellolle siten, että valumia vesiin ei tapahdu eikä pohjamaan tiivistymisvaaraa ole.
- Säännöt koskevat myös puristenesteiden ja jaloittelualueiden valumavesien lannoituskäyttöä.
- Lannoituksessa otetaan huomioon:
 - Keskimääräinen satotaso
 - Viljelyvyöhyke
 - Kasvinvuorotus
 - Maalaji (vrt. ympäristökorvaus multavuus).
- Lannoitteita ei saa levittää lumipeitteiseen tai routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan.
- Lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levittäminen pellolle on kielletty 1.11. - 31.3.
- Pellon pintaan levitetty lanta ja orgaaniset lannoitevalmisteet on muokattava maahan vuorokauden sisällä levityksestä, lukuun ottamatta levitystä kasvustoon letkulevittimellä tai hajalevityksenä.

Lannoitteiden käyttö 2/2

- 1) Lannoitus on kielletty viisi metriä lähempänä vesistöä.
- 2) Seuraavan viiden metrin vyöhykkeellä vesistöstä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden pintalevitys on kielletty, ellei peltoa muokata 24 tunnin kuluessa levityksestä.
- 3) Sellaisilla peltolohkon osilla, joiden kaltevuus on 15 % tai enemmän lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden levitys on aina kielletty.
- 4) Talousvesikaivojen ja –lähteiden ympärille on jätettävä 30 – 100 m vyöhyke, jota ei lannoiteta lannalla ja orgaanisilla lannoitevalmisteilla.

Levityusrajoitukset nitraattiasetuksessa

Nitraattiasetus rajoittaa lannoitusta vesistöjen varsilla ja kaltevilla lohkon osilla.

Typpilannoitemäärät

- Tuotantoeläinten lannassa, eläinten laiduntaessa syntyvä lanta mukaan lukien ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa vuosittain levitettävä kokonaistypen määrä saa olla enintään 170 kg/ha.
- Pelto- ja puutarhakasvien viljelyä koskevat lisäksi liukoisen typen enimmäislannoitusmäärät (epäorgaaniset lannoitteet, eläinten lanta, myös laiduntaessa syntyvä ja orgaaniset lannoitevalmisteet).
- Laitumelle jäävän lannan sisältämä typpi on otettu huomioon liukoisen N:n enimmäismäärissä (-40 kg/ha).
- Syksyllä 1.9. alkaen tuotantoeläinten lannassa ja orgaanisissa lannoitevalmisteissa levitettävän liukoisen typen määrä saa olla enintään 35 kg/ha. Syksyllä levitetyn liukoisen typen määrä huomioidaan kokonaisuudessaan osana seuraavan viljelykasvin lannoitusta.

Liukoinen tyyppi kg/ha vuodessa

Kasvi	Kivennäis- maat	Elo- peräiset maat
Ohra, kaura ja seosviljat	160	120
Kevätvehnä	170	130
Syysruis		
- syksyllä	30	30
- keväällä	150	120
Kevätruis	160	120
Syysvehnä, ruisvehnä ja spelttvehnä		
- syksyllä	30	30
- keväällä	170	140
Muut viljat, niiden seokset ja muut peltokasvit	160	120
Nurmet	250	210
Laitumet	210	170
Syysrypsi ja syysrapsi*	200	160
Kevätrypsi ja kevätropsi	170	130
Pellavat, maissi, öljyhamppu ja auringonkukka	150	110
Palkokasvit	60	40
Sokerijuurikas	170	130
Varhaisperuna	100	80
Tärkkelysperuna	130	90
Muu peruna	120	80

Kasvi	Kivennäis- maat	Elo- peräiset maat
Kaalikasvit ja purjo	250	210
Muut sipulikasvit	160	120
Juurekset	200	170
Mauste- ja yrttikasvit	120	80
Muut vihannes- ja puutarhakasvit	210	170
Marja- ja hedelmäkasvit	140	100
Taimitarhantuotanto	200	160

Ravinnepitoisuuksien määrittäminen

- Toiminnanharjoittajan on teetettävä viiden vuoden välein lanta-analyysi, jossa määritetään lannan sisältämä liukoinen typpi, kokonaistyppi ja kokonaisfosfori.
- Lannoitus suunnitellaan joko lanta-analyysin ja tai taulukkoarvojen keskiarvon perusteella.
- Lanta-analyysin tiedot ja orgaanisten lannoitevalmisteiden tuoteselosteet on säilytettävä ja esitettävä ne pyydetessä valvontaviranomaiselle.

Lannan ravinnepitoisuus

LANTALAJI			
	Kokonais- fosfori kg/m ³	Liukoinen typpi kg/m ³	Kokokonaistyyppi kg/m ³
Naudan kuivikelanta	1,0	1,1	4,0
Naudan lietelanta	0,5	1,7	2,9
Naudan virtsa	0,1	1,5	2,5
Sian kuivikelanta	2,8	1,2	4,6
Sian lietelanta	0,8	2,2	3,4
Sian virtsa	0,2	1,3	2,0
Lampaan ja vuohen kuivikelanta	1,3	1,0	4,9
Hevosen kuivikelanta	0,5	0,4	2,6
Kanan kuivikelanta	5,6	4,2	9,4
Broilerin kuivikelanta	3,6	2,7	8,7
Kalkkunan kuivikelanta	4,4	3,2	8,0
Ketun kuivikelanta	12,7	1,4	6,5
Minkin kuivikelanta	12,1	0,9	5,2

Toiminnanharjoittajan kirjanpitovelvollisuus

- Kirjanpidon tulee sisältää tiedot:
 - 1) Peltöjen ravinnelisäykseen käytetyn lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden ja typpilannoitteiden määrästä sekä niiden sisältämästä liukoisesta typestä ja kokonaistypestä;
 - 2) satotasoista ja
 - 3) ajankohdista, jolloin lantaa tai orgaanisia lannoitevalmisteita on levitetty pellolle.

Valvonta

- Valvonnasta säädetään YSL 18 luku, rangaistuksista YSL 224, 225 §
- Kunnan maaseutuelinkeino- ja ympäristönsuojeluviranomaisen tulee antaa ELYlle asetuksen noudattamisen valvomiseksi ja nitraattidirektiivin edellyttämien raporttien laatimiseksi tarpeelliset tiedot sekä tiedot asetuksen rikkomisesta

Täydentävien ehtojen lakisääteiset hoitovaatimukset

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 liitteessä II säädettyjen täydentävien ehtojen lakisääteinen hoitovaatimus 1. Koskee vain osaa asetuksesta (Nitraattidirektiivin artikkelit 4 ja 5).

- 5 § Lannan varastointi
- 7§:n 1 ja 5-8 Rakenteelliset vaatimukset
- 8 § Kuivalannan varastointi poikkeustilanteessa
- 10 §:n 1-3, 5-8 ja 10 Lannoitteiden käyttö
- 11 - 13 § Typpilannoitemäärät, lannan ravinnepitoisuuksien määrittäminen, toiminnanharjoittajan kirjanpitovelvollisuus